



Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 112/14

V Lucemburku dne 17. července 2014

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-354/13
FOA, jednající jménem Karstena Kaltofta, v. Kommunernes Landsforening
(KL), jednající jménem obce Billund

Generální advokát Jääskinen má za to, že morbidní obezita může být „zdravotním postižením“ ve smyslu směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání

I když neexistuje žádná obecná zásada unijního práva zakazující diskriminaci na základě obezity jakožto samostatného důvodu, může morbidní obezita spadat pod pojem „zdravotní postižení“, má-li natolik závažnou povahu, že brání plnému zapojení do profesního života na rovnoprávném základě s ostatními pracovníky.

S cílem podporovat zásadu rovného zacházení stanoví směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání¹ obecný rámec pro boj s diskriminací v zaměstnání a povolání. Podle této směrnice je v zaměstnání a povolání zakázána diskriminace na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Problematika diskriminace a zdravotního postižení je navíc upravena v řadě ustanovení Smluv a Listiny základních práv, například v článku 21 Listiny základních práv EU se zakazuje „jakákoli diskriminace založená zejména na [...] zdravotním postižení“. Žádné z těchto ustanovení nezmiňuje výslovně obezitu.

Karsten Kaltoft pracoval patnáct let pro obec Billund (Dánsko) jako pečovatel o děti, jehož úkolem bylo starat se v jeho domě o děti jiných; dne 22. listopadu 2010 bylo jeho zaměstnání ukončeno. Jeho propuštění bylo odůvodněno klesajícím počtem dětí, nebyl však uveden výslovný důvod, proč byl propuštěn právě K. Kaltoft. Po dobu, kdy byl K. Kaltoft zaměstnán, neklesla jeho hmotnost pod 160 kg, proto byl s hodnotou BMI 54 klasifikován jako obézní. Obezita K. Kaltofta sice byla diskutována na oficiálním slyšení u příležitosti jeho propuštění, avšak zúčastněné strany se rozcházejí v názoru, proč byla tato otázka diskutována, a obec Billund popírá, že by obezita byla jedním z důvodů rozhodnutí o propuštění. Karsten Kaltoft nicméně tvrdí, že jeho propuštění spočívá na protiprávní diskriminaci z důvodu jeho hmotnosti, a podal k dánskému oblastnímu soudu žalobu, jíž se domáhá náhrady škody způsobené touto diskriminací.

Retten i Kolding (Soud v Koldingu, Dánsko), který projednává žalobu K. Kaltofta, požádal Soudní dvůr o objasnění, zda unijní právo, zejména Smlouva a Listina, stanoví samostatný zákaz diskriminace na základě obezity. Podpůrně se táže, zda obezita může být klasifikována jako zdravotní postižení, a spadá proto do působnosti směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání.

Generální advokát Niilo Jääskinen ve svém stanovisku z dnešního dne zdůraznil, že ani ustanovení Smlouvy, ani ustanovení Listiny nezmiňují výslovně obezitu jako nepřipustný důvod diskriminace. Takový zákaz tedy může existovat pouze jako část obecného zákazu jakéhokoli druhu diskriminace na pracovním trhu odvozeného od otevřeného znění článku 21 Listiny. Listina je však pro členské státy závazná jen tehdy, pokud uplatňují unijní právo, a nic nenásvědčovalo tomu, že by Dánsko uplatňovalo jakékoli ustanovení unijního práva podporující obecný zákaz diskriminace na pracovním trhu. Generální advokát zdůraznil, že veškeré legislativní akty Evropské unie, které zakazují diskriminační jednání, se týkají konkrétních důvodů diskriminace v rámci konkrétních oblastí a nezakazují obecně jakékoli diskriminační zacházení. Generální advokát

¹ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

Jääskinen tudíž dospěl k závěru, že v unijním právu neexistuje žádný obecný a samostatný zákaz diskriminace na základě obezity.

Pokud jde o otázku, zda může být obezita klasifikována jako „zdravotní postižení“ ve smyslu směrnice o rovném zacházení v zaměstnání a povolání, generální advokát zdůraznil, že pojem „zdravotní postižení“ sice není ve směrnici definován, avšak Soudní dvůr judikoval, že „zdravotním postižením“ se v tomto kontextu rozumí omezení vyplývající zejména z dlouhodobých fyzických, duševních nebo psychických postižení, která v interakci s různými překážkami mohou bránit plnému a účinnému zapojení dotčené osoby do profesního života na rovnoprávném základě s ostatními pracovníky. I když tedy nelze pojmu „zdravotní postižení“ podřadit každou nemoc, některá onemocnění, jsou-li lékařsky diagnostikována a vedou k dlouhodobým omezením, mohou být klasifikována jako zdravotní postižení ve smyslu směrnice.

Generální advokát Jääskinen zdůraznil, že zdravotní postižení vyplývá ze vzájemného působení mezi osobami s postižením a bariérami v postojích a v prostředí, které brání jejich plnému a účinnému zapojení na pracovišti. Protože účelem směrnice je boj se *všemi formami* diskriminace na základě zdravotního postižení, nemusí existovat žádná spojitost mezi dotčenou prací a zdravotním postižením. I když určité postižení nemá vliv na schopnost této osoby vykonávat konkrétní práci, může být na překážku plnému a účinnému zapojení do profesního života na rovnoprávném základě s ostatními osobami. Mohou existovat dlouhodobá fyzická, duševní nebo psychická postižení, která sice neznemožňují výkon určité práce, ale výkon takové práce nebo zapojení do profesního života znesnadňují či jej činí náročnějším. Typickými příklady jsou postižení vážně ovlivňující mobilitu nebo podstatně narušující smysly, jako jsou zrak či sluch. Není tedy nutné, aby pro K. Kaltofta bylo nemožné pracovat pro obec Billund jako pečovatel o děti, aby se mohl dovolávat ochrany před diskriminací na základě zdravotního postižení vyplývající ze směrnice.

Generální advokát uvedl, že i když nelze požadovat, aby osoba, která není schopna výkonu podstatných funkcí daného pracovního místa, zůstala zaměstnána, musí být přijata vhodná opatření, která zdravotně postižené osobě zajistí přiměřené uspořádání, pokud tato opatření neznamenaají pro zaměstnavatele neúměrné břemeno.

Generální advokát Jääskinen má tudíž za to, že dosáhne-li obezita takové úrovně, že jednoznačně brání zapojení do profesního života, lze ji považovat za zdravotní postižení. Podle jeho názoru může **pouze extrémní, těžká či morbidní obezita**, tedy obezita vyjádřená BMI převyšujícím 40, **vést k takovým omezením**, jako jsou problémy s mobilitou, výdrží a náladou, **jež představují „zdravotní postižení“** ve smyslu směrnice.

Je věcí vnitrostátního soudu, aby určil, zda obezita, jíž trpí K. Kaltoft, spadá do této definice.

Závěrem generální advokát dodal, že původ zdravotního postižení je irelevantní. Pojem „zdravotní postižení“ je objektivní povahy a nezávisí na tom, zda se dotyčná osoba o vznik takového postižení sama přičinila nadměrným příjmem energie. Jinak by byla z pojmu „zdravotní postižení“ vyloučena například fyzická postižení způsobená neuváženým riskováním v dopravě či při sportu.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na Europe by Satellite ☎ (+32) 2 2964106